

Kēmī kí Ītógó be

Ārīngā

Á'dígó (Folk Tale)

Kēmī́ kí Ītógó be

The Lion and the Hare

Illustrations by: Mbanji Ernest Bawe,
SIL Cameroon, 2002 © Used with permission.

Translated by: Alex Āngōlí and Andrew Āngūpalé

Ārīngā

June, 2008
Trial Edition
copies

ISBN

Produced in cooperation with:

© Here is Life!
P.O. Box 26
Yumbe,
Uganda

and

© SIL
International
P.O. 750
Entebbe,
Uganda

This is a shell book.

Acknowledgements

Original text adapted from *Le lion et le lieèvre*, Karang
Literature Committee, Sorombeàò, Cameroun

This book may be reproduced without permission
for non-profit reproduction purposes in local languages only.

Ītógó ũ'bā dó āko 'dī kī kēmī drīlẹ́ gá, jọ,
 “Úpí kēmī, āko mī lẹ́lé rī kī dó 'dī.” Kēmī jọ,
 “Ītógó írúwá āzī mâ fẹ́lé míní ũndūā ìsújó la
 yu ā'dusīku la rī mí i'da mání mi ũndūā trū rī
 'bo.” I'dójó sáwā 'dā sī kpere āndrū kēmī na
 ĩtógóná ku ĩtógó la adrujó ũndūā rú rī sī.

Preface—English

The Aringa language is spoken as mother-tongue by more than 250,000 people in Uganda. The Aringa primarily live in Yumbe district in northern part of Uganda bordering Southern Sudan. They are traditionally hunters, cultivators and they keep small scale livestock mainly for home use.

The Aringa language has been actively used but not written until 1998 when the orthography was developed by Here is Life Translation and Literacy department with technical assistance from SIL International.

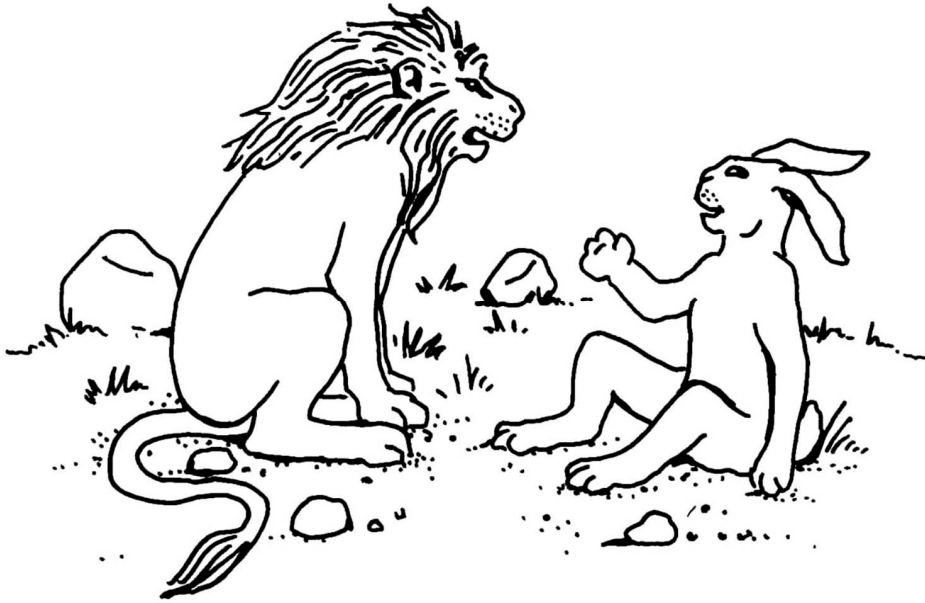
We hope you will enjoy reading this book and the message in it will be helpful to you.

Íjọ 'bā méléti (Preface)—Ārīngā

'Bá 250,000 drīlẹ́ gá kī tị Ārīngā drī gá rī jọ Uganda gá 'dâ nī. Ārīngā kī u'á Yũmbẹ́ gá 'dī Uganda 'bā wókō ńrụ́ rī gá lőkókōrí gá Sudan be. Kí 'bá dora gbẹ́lẹ́pi la, 'bá ámvú sọ́lẹ́pi āzıla ānākpá werenjá la kī tā mbalẹ́pi ayúlẹ́pi íjọ lícọ́ gá rī sī la kī.

'Bá Ārīngā gá rī ri kī Ārīngā tị jọlẹ́ yáki yáki ru úsī vū gá ku kpere ílì 1998 sī Here is Life 'bā kī i'dó agá ĩ'di sī agá āzā koma angálẹ́pi SIL International 'ba drī rī sī.

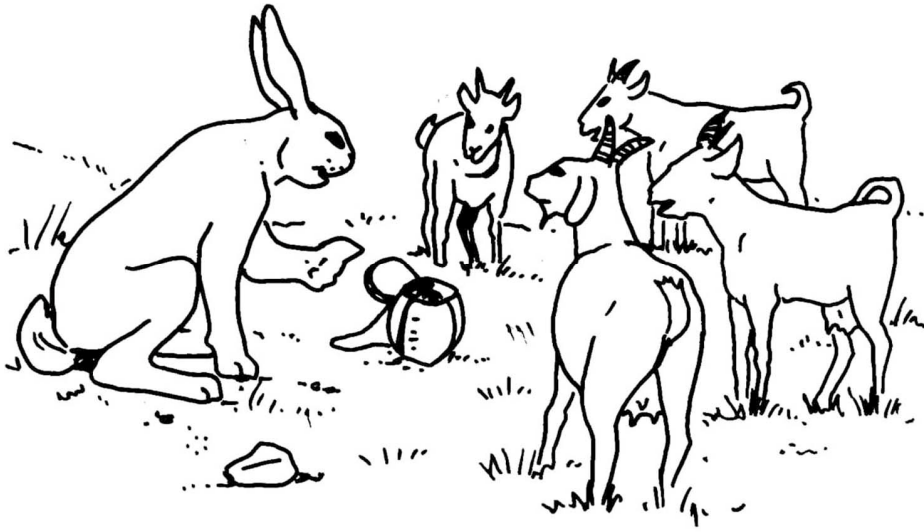
Āñí rá mi u'á āyikō sī ídrī búkū 'dī lā rá rī gá āzıla íjọ ala gá rī la ími āzā ko rá.

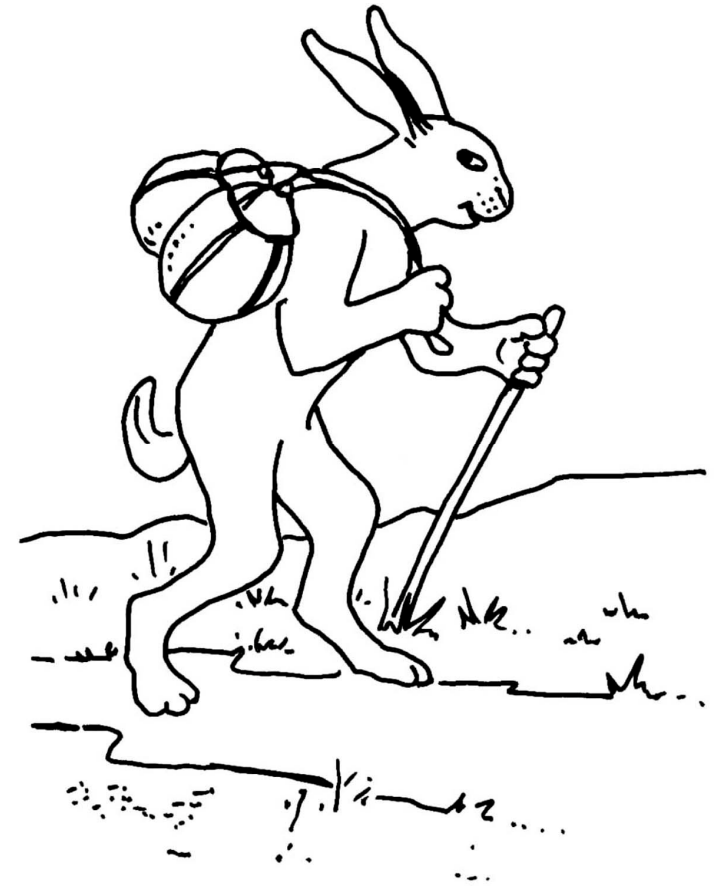
Ú'dú ālu ɪtógó lē ānākpá kí ndélé ũndūā sī pírí rá. Mụ úpí Kẹmĩ rụ jọ, “Úpí Kẹmĩ, ífě mání írúwá sī adrújó ānākpá 'baní ũndūá ru āndānĩ rĩ 'i.” Úpí Kẹmĩ jọ ɪ'diní, “Mí ají mání ɪnĩ ídri la, ā'būgó ídri la kí, āzıla ɪndrĩ 'bā mĩndrẹ.”

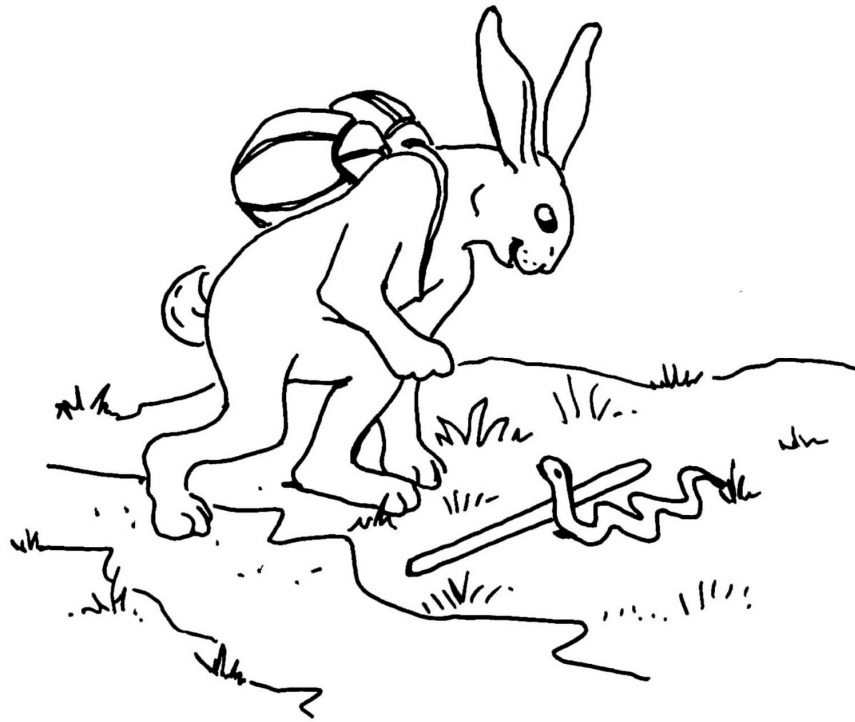
Āyĩkō fụ dó ɪtógó 'i jọ, “Ma dó gápi āko 'dĩ kí ɪsúlépi 'dĩ! Ma dó mụ adrulé ũndūā rú.” Mụ dó úpí ɪ'di drĩ kẹmĩ rùlé ɪnĩ ídri umbélé gbẹlẹkẹ ụrụ'bá gá rĩ trū, ā'būgó ídri ɪ'di 'bā tị ụpĩlé kéré ālu rĩ agá rĩ kí trū, āzıla ɪndrĩ mĩndrẹ kéré āzĩ rĩ agá tré rĩ trū.

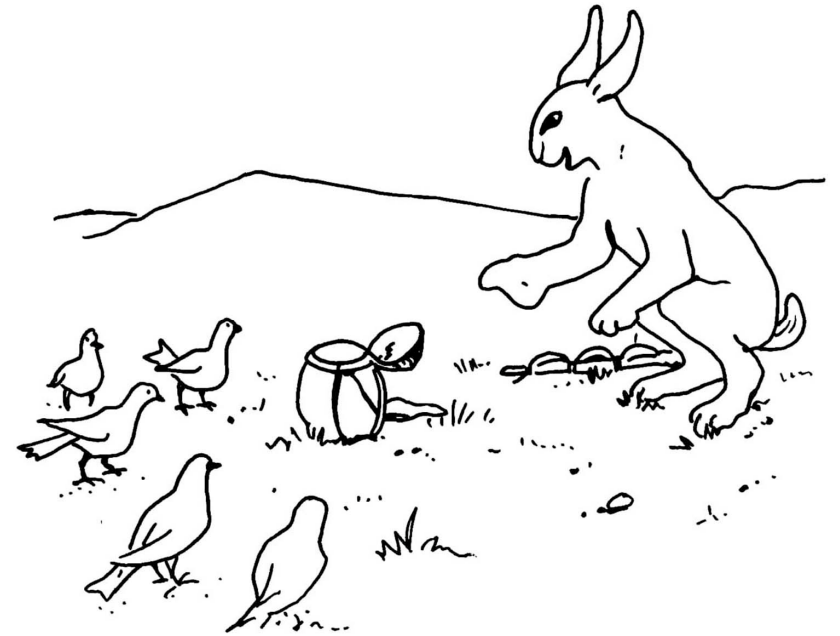
Ìtógó mụ drīlẹ́ gá were, ndre ìndrì kí ìrẹ́bì na. Mụ ì'ba rùlẹ́ jọ, “Má are ìmi ìndrì sī ìdrī awá, ìmi m̀ndrẹ́ àtī ífí àlu ku. Íjọ 'dī jọ ìnzō, á'bā kére 'dī vū gá 'dī, ìmi awá m̀ndrẹ́ trū, m̀ndrẹ́ 'bā ga ala gá trē.” Ìndrì awá kí m̀ndrẹ́ trū rūrū kperẹ kére 'bā ga agá tré.

Ìtógó a'dù ì'di 'bā gbẹ̀lẹ̀kẹ́ àzìla kére kí ìrì sī mụjọ àko tá na úpí kẹ̀mì 'bā jọlé rī kí ndrū trū.

Ī'di 'bā āko 'dī kí ndrũ agá, ịsụ drĩdrĩ rĩ gá ịnĩ 'i jọ,
 “Ịnĩ, izo āzombílíkoko ínî. Mí ají má ù'bĩ drĩ mi 'i mâ
 gbẹlẹkẹ 'dĩ sī sī ndrejó la izo nō íngōpí yā áni.” Ītógó
 'bā gbẹlẹkẹ vũrú, ịnĩ ùjũ dó ru gbẹlẹkẹ ụrụ'bá gá sī
 āzo āzo. Gbōgbō ĩtógó umbé ĩ'di gbẹlẹkẹ ụrụ'bá gá
 ríkítí.

Ītógó 'dụ dó ịnĩ gbẹlẹkẹ trũ āzıla kére abe trũ mujó
 drĩ gá āko acelépi rĩ kí ndrũ trũ. Ītógó mụ drĩlẹ gá were,
 ịsụ ā'bũgó kí. Nzĩ kére ālu rĩ tị mgbo 'bā ĩ'di vũ gá, ayi
 kúlũ ífífí la kí andre la gá, yĩ āzĩ rĩ kí kére agá. Ā'bũgó ti
 kí kúlũ āmvé 'dâ rĩ kí rá, tō kí tí dó ru kére agá rĩ kí tile,
 ọtị ĩtógó ùpĩ dó kí tị kpũkụ kére agâlẹ. 'Be dó kére
 ùngúkú gá, 'dụ dó gbẹlẹkẹ ịnĩ trũ mujó ịndrĩ mĩndre
 ndrũ trũ. 'Dĩ dó āko āsĩlépi ĩtógó ní úpí kẹmĩ 'bā lẹlé rĩ kí
 agá rĩ 'i.